

beret et Beløb af 3200 Rd. til Indkjøb af et Stykke Jord til en Planteskole, og saavidt jeg veed, er der for denne Sum kjøbt omtrent 30 Tdr. Land til et saadant Anlæg, hvorpaa er opført en Vollig for en sagkyndig Mand, som kunde have Tilsyn med Anlægget. Den Understøttelse, som nu her er bragt i Forslag, er vel nærmest at betragte som et Bidrag til Anlæggets Vedligeholdelse, idet den Capital, som disse Mænd have subskriberet, er gaaet til Indkjøb af Jord og til Opførelsen af en Gartners Vollig. Det er kun disse saa Ord, jeg vilde tillade mig. Og forresten vil jeg overlade til Thingets ærede Medlemmers behagelige Overveielse, hvorvidt det vil være passende at lønne disse Mænds hæderlige Tjeneste for en saa smuk Sag, ved nu at stryge disse 200 Rd. Naar den ærede Ordfører bemærkede, at det var de større Planteskoler, man skulde understøtte, da troer jeg ikke, han har ganske Ret. Jeg troer i den Henseende at kunne stille min Erfaring ved Siden af hans, og efter den Erfaring, jeg har gjort, saa er det de mindre Planteskoler, man bør understøtte; thi hvad nytter det, man hører Tale om Planteskoler flere Mile borte, naar man hverken seer Exemplet eller har Leilighed til at erholde Planter? Det er netop Exemplet der virker, deels at Folket see, hvor hastig det kan trives, og deels, at de have Leilighed til at faae Planter.

Det nytter ikke stort, at man hver ottende Dag læser i Aviserne, at der kan erholdes Planter fra den eller den Planteskole, naar den enten er for langt borte, eller ogsaa at der ingen Planter er. Jeg har fra den Mand, som her staaer opført med et Tilskud af Staten af 3—4000 Rd., erholdt saa mange baade mündlige og skriftlige Løfter, baade om Frø og Planter, men da Tiden kom, at disse Løfter skulde opfyldes, saa havde han ingen, og havde Gieren af Hald ikke overladt mig nogen, saa havde jeg kommet til at kjøre de 14 Mil forgæves, da Manden, som var saa rig paa Løfter, saa godt som ingen Planter havde. Men kan Udvalget finde sig fyldestgjort ved de blotte Avertissementer for en saa stor Sum som den, her er foreslaaet, saa existere de i al Overflødighed; dem er der ingen Mangel paa.

Ordføreren: Jeg antager, at den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgkreds (Ballentin) vil finde nogen mere Klarhed, i hvad der er fremsat i Betænkningen og Ændringsforslaget, naar jeg blot bemærker, at de 700 Rd., som der staaer opsummeret til Planteskoler Pag. 31 og 32, hidrøre fra en Forglemmelse, idet det foreslaaede Beløb oprindeligt var betænkt nedsat til 700 Rd.; Summen blev senere forandret til 1450 Rd., altsaa til det fulde af Regjeringen foreslaaede Beløb, men betingelsesviis. Forøvrigt forekommer der mig aldeles ikke at være nogensomhelst Uklarhed tilstede, thi hvad der er anført i Udvalgets Betænkning Pag. 29 og 30, er fuldkommen overeensstemmende med hvad der er opført paa Ændringsforslagslisten. I Betænkningen er der vel anført, at et Fleertal har været af den Mening, at et Beløb af 500 Rd. burde udgaae, men der er tillige tilføjet, at man dog har været villig til at tilraade en betinget Bevilling af dette Beløb, saaledes som anført i Ændringsforslaget under Nr. 11. Forsaavidt den ærede sidste Taler anførte, at Planteskolen paa Morsø havde bidraget noget Betydeligt ved at indkjøbe et betydeligt Areal til sin Planteskole, saa vil det afhænge af den høitærede Minister, om han antager, at derved er ydet et Bidrag, som kan svare til det, Staten yder, og saa vil jo derved Sagen finde sin Afgjørelse. Jeg har aldeles ikke udtalt mig om, hvorvidt man skulde understøtte disse smaae eller store Planteskoler. Det, jeg derimod henledede Opmærksomheden paa, det var, at de smaa Planteskoler ikke kunde koste saameget som de store; det er jo ikke nogen urimelig Sætning, men det er ikke sandsynligt, at en lille Planteskole i det Omfang, som er fornøden ved hvad man kalder en Bondehøjskole, skulde være saa omfangsrig, at den i en lang Arrække skulde behøve et Tilskud af 1 eller 200 Rd. Forøvrigt skal jeg henlede de ærede Rigsdagsmands Opmærksomhed paa, at, hvis de alvorlig havde villet fremme den Sag saaledes, at der blev bevilget Penge ogsaa til de enkelte Mænd, som offrer Noget til Planteskoler, da havde de burdet stille et Ændringsforslag til Udvalgets Forslag. Det have de imidlertid ikke gjort; det kan jo staae dem aabent senere, men jeg mener altsaa,